

Bijlage : Evolutie betreffende diagnostiek leerstoornissen¹

Begin deze eeuw werd door een diagnose van een leerstoornis erkenning gegeven aan deze groep leerlingen binnen het onderwijsveld. Men erkende dat een groep leerlingen geen gelijke kansen krijgt binnen het onderwijs indien voor elk vak maatstaven voor kinderen zonder leerstoornis gehanteerd worden. Deze maatstaven hadden zowel betrekking op de manier van lesgeven als op de individuele verwerking van de leerstof door de leerling en de wijze waarop leerprestaties beoordeeld werden. De scholen stelden een diagnose voorop om zich te kunnen verantwoorden naar ouders en inspectie en hoopten zo ook misbruiken te voorkomen. De 'Stichting Leerproblemen Vlaanderen'² reikte in 2001 handvatten aan om deze praktijk op een verantwoorde wijze uit te bouwen. Door te pleiten voor een gemotiveerd verslag, zoals bepaald in de resolutie betreffende de erkenning, de integratie en de begeleiding van leerlingen met leerstoornissen³, wilde de Stichting gelijke onderwijs- en ontwikkelingskansen garanderen voor kinderen met een leerstoornis.

Ondertussen, bijna vijftien jaar verder, blijkt dat het eisen van een 'diagnose' als voorwaarde voor extra zorg een achterhaald idee is. Aan een diagnose kunnen immers potentieel heel wat negatieve gevolgen verbonden zijn, zoals bijvoorbeeld het stigmatiserende karakter van het stoornisgebonden labelen van kinderen en processen van zelfvervullende voorspellingen die vaak met diagnoses gepaard gaan. Bovendien hebben internationale ontwikkelingen zoals verwoord door de Verenigde Naties en de Wereldgezondheidsorganisatie, de visie op zorg in onderwijs en samenleving, en het bieden van gelijke kansen heel sterk gewijzigd. De gedachte van het creëren van een zorgcontinuüm waardoor het onderwijsaanbod afgestemd kan worden op de brede waaier van individuele onderwijsbehoeften, wint meer en meer veld. Daarbij kan zowel rekening worden gehouden met de sterktes als met de beperkingen in het functioneren van het individu.

Netwerk Leerproblemen Vlaanderen publiceerde haar standpunt over attestering⁴ van een leerstoornis. Dit standpunt heeft tot doel een wetenschappelijk onderbouwde procedure te implementeren om een leerstoornis vast te stellen. De bedoeling hiervan is tweeledig. Enerzijds moet de procedure er voor zorgen dat het kind met een leerstoornis *effectief* als dusdanig gedetecteerd wordt. Anderzijds wordt beoogd dat *enkel* het kind met een leerstoornis de overeenkomstige diagnose krijgt. Dit betekent volgens Netwerk Leerproblemen Vlaanderen geenszins het uitsluiten van andere kinderen met leerproblemen van adequate hulp en noodzakelijke afstemming en zorg.

¹ Ghesquière P., 'Actualisering van het standpunt in verband met de praktijk van attestering voor kinderen met een leerstoornis in het gewoon onderwijs' in Ghesquière P., Desoete A. & Andries C., in 'Zorg dragen voor kinderen en jongeren met leerproblemen, Acco Leuven-Den Haag, 2014

² Huidige naam is 'Netwerk Leerproblemen Vlaanderen'

³ Resolutie Sannen, goedgekeurd door het Vlaamse Parlement in 1998

⁴ Ghesquière P., 'Actualisering van het standpunt in verband met de praktijk van attestering voor kinderen met een leerstoornis in het gewoon onderwijs' in Ghesquière P., Desoete A. & Andries C., onderwijs, in 'Zorg dragen voor kinderen en jongeren met leerproblemen, Acco, Leuven-Den Haag, 2014

Protocol wiskundeproblemen en dyscalculie Protocol lees- en spellingproblemen en dyslexie

Ook kinderen zonder een diagnose hebben recht op een onderwijsaanbod dat afgestemd is op hun individuele onderwijsbehoeften. De leerstoornissen zijn immers maar een fractie van de leerproblemen. De vraag wordt dan ook openlijk gesteld of het gebruik van een diagnose nog wel aangewezen is. Volgens recente informatie van ISC CLB⁵ in verband met het M-decreet wordt het volgende standpunt ingenomen:

Het M-decreet verankert nu ook decretaal het reeds opkomende gedachtengoed dat redelijke aanpassingen niet afhankelijk zijn van een diagnose/label. Dit wordt dan ook geïmplementeerd in een zorgbeleid op school (en daarop aansluitend in het beleid op school rond redelijke aanpassingen). Een school heeft de verantwoordelijkheid om aansluitend op de noden van de leerling met specifieke onderwijsbehoeften aanpassingen te doen aan de onderwijscontext (binnen redelijke grenzen) om de leerling zo goed mogelijk te laten participeren aan het onderwijs. Het CLB werkt hier schoolondersteunend mee om geschikte redelijke aanpassingen aansluitend op de onderwijsbehoeften van de leerlingen te zoeken. Indien deze niet volstaan, kan het CLB binnen de fase van uitbreiding van zorg aan de hand van een HGD-traject de onderwijs- en opvoedingsbehoeften van de leerling in kaart brengen. In dit HGD-traject zullen de leerling (indien mogelijk), de ouders, het schoolteam en CLB in overleg bepalen welke bijkomende maatregelen noodzakelijk en haalbaar zijn.

⁵ ISC – Internetten SamenwerkingsCel CLB – 11.06.2015